

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 1996 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Sotolárom, Košice, Mlynárska 19, vo veci porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky právoplatným rozhodnutím Mestského zastupiteľstva v Krupine z 29. mája 1996 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných slobodnou voľbou svojich zástupcov o d m i e t a pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena o d m i e t a z dôvodu svojej nepríslušnosti.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky dostal 2. augusta 1996 podanie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], označené ako "Sťažnosť proti právoplatnému rozhodnutiu - uzneseniu Mestského zastupiteľstva zo dňa 29. mája 1996 č. 147/96 - MZ pre porušenie základných práv a slobôd občanov." Z jej obsahu vyplynulo, že na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Krupine, ktoré sa konalo 29. mája 1996, bolo prijaté uznesenie č. 147/96 - MZ o voľbe nového primátora mesta Krupina na základe 13b ods. 5 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Hoci uvedené ustanovenie zákona o obecnom zriadení stanovuje, že podmienkou prijatia uznesenia Mestského zastupiteľstva o voľbe nového primátora, a tým aj

odvolania primátora je, že: "dlhodobo alebo hrubo opakovane zanedbáva povinnosti starostu a tým vznikajú vážne nedostatky v správe obce v nakladaní s majetkom obce a vo finančnom hospodárení obce", podľa tvrdenia sťažovateľa žiadna z týchto zákonných podmienok jeho odvolania nebola splnená. V tejto súvislosti sťažovateľ naopak uviedol, že: "bolo preto zákonnou povinnosťou mestského zastupiteľstva preskúmať, či v danom prípade sú splnené zákonné podmienky. Mestské zastupiteľstvo sa týmito otázkami vôbec nezaoberalo a nepredložila sa žiadna skutočnosť alebo fakt, ktorý by spĺňal zhora uvedené podmienky".

V dôsledku uvedeného podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základných práv a slobôd upravených v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo zúčastňovať sa na správe vecí verejných priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov) a čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena). Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po vykonaní príslušného zisťovania a dokazovania v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky rozhodol, že jeho ústavnej sťažnosti vyhovuje a uznesenie Mestského zastupiteľstva v Krupine č. 147/1996 z 29. mája 1996 v plnom rozsahu zrušuje.

Na základe čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Podmienky konania o ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom Slovenskej republiky sú upravené v ustanoveniach 49 až 58 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti Ústavný súd Slovenskej republiky skúma, či sú splnené všetky zákonom predpísané náležitosti konania o ústavnej sťažnosti a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa 25 ods. 2 citovaného zákona.

1. Sťažovateľ uviedol, že uznesením Mestského zastupiteľstva v Krupine z 29. mája 1996 č. 147/1996-Mz došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže podľa citovaného ustanovenia

"občania majú právo zúčastňovať sa na správe vecí verejných priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov - mne však toto právo bolo odňaté nezákonným rozhodnutím - uznesením Mestského zastupiteľstva v Krupine č. 147/96 a následne aj uznesením č. 148/96, na základe ktorého som musel opustiť post primátora mesta, do ktorého ma zvolili občania a teda týmto postupom už nemám ani možnosť a ani právo podieľať sa na správe vecí verejných v meste Krupina a na území Slovenska".

Jednou z nevyhnutných podmienok konania o ústavnej sťažnosti, ktorú Ústavný súd Slovenskej republiky preskúmava počas jej predbežného prerokovania je aj zistenie príčinnej súvislosti medzi právoplatným rozhodnutím ústredného orgánu štátnej správy, miestneho orgánu štátnej správy alebo orgánu územnej samosprávy s označeným základným právom alebo slobodou, porušenie ktorého sťažovateľ takýmto rozhodnutím namietol. Keďže 57 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. umožňuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyhovel sťažnosti a v náleze vyslovil, "ktoré základné právo alebo sloboda a aké ustanovenie ústavy alebo ústavného zákona boli porušené a akým konaním k tomuto porušeniu došlo a napadnuté rozhodnutie zruší", musí byť zrejmé aj priama príčinná súvislosť medzi právoplatným rozhodnutím orgánu štátnej správy alebo územnej samosprávy a označeným základným právom alebo slobodou. Neexistencia takejto príčinnej súvislosti znamená, že označeným rozhodnutím orgánu štátnej správy alebo územnej samosprávy sa ani nevytvorila žiadna možnosť porušenia základného práva alebo slobody, ktorú by Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o sťažnosti mohol preskúmať a podľa 57 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o nej aj rozhodnúť.

Ústavný súd Slovenskej republiky preto preskúmal, či existuje priama príčinná súvislosť medzi rozhodnutím Mestského zastupiteľstva v Krupine z 29. mája 1996, ktorým sa uznieslo na voľbe nového primátora, so základným právom, porušenie ktorého sťažovateľ namietal, t. j. právo zúčastňovať sa správy vecí verejných priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov (čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V danom prípade nešlo o rozhodovanie o účasti občana zúčastniť sa správy vecí verejných priamo, napríklad formou miestneho referenda podľa 11a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ale o rozhodovanie o vypísaní nových volieb na funkciu primátora.

Citovaný článok Ústavy Slovenskej republiky však jej občanom poskytuje právo zúčastňovať sa na správe vecí verejných aj slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Zo systematického zaradenia ustanovenia upravujúceho toto základné právo v Ústave Slovenskej republiky (čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) v spojení s odsekmi 2 až 4 toho istého ustanovenia (článku) však vyplýva, že jeho cieľom je umožniť občanom účasť vo voľbách, ktoré musia spĺňať kritériá čl. 30 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o voľby do orgánov samosprávy obcí, ich právna úprava je obsiahnutá v zákone č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov.

K porušeniu práva občana upraveného v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky by preto mohlo dôjsť len takým právoplatným rozhodnutím orgánu územnej samosprávy, ktoré porušuje niektoré zo základných práv tam uvedených (ktoré sa však vzťahujú len na prípravu a uskutočnenie volieb do orgánov územnej samosprávy). Uznesenie Mestského zastupiteľstva v Krupine sa však netýka ani prípravy a ani uskutočnenia volieb do orgánov územnej samosprávy v meste Krupina, keďže rozhoduje o voľbe nového primátora. Nie je preto v priamej príčinnej súvislosti so základným právom upraveným čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie ktorého namietal sťažovateľ na Ústavný súd Slovenskej republiky. Uvedeným uznesením preto nevzniká ani žiadna možnosť porušenia základného práva sťažovateľa, keďže čl. 30 ods. 1 ústavy sa týka výkonu volebného práva v procese volieb do orgánov územnej samosprávy v zmysle zákona č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov. Z uvedených dôvodov bola ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Mestského zastupiteľstva v Krupine z 29. mája 1996 odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z.

2. Sťažovateľ v druhej časti svojej sťažnosti uviedol, že citovaným uznesením Mestského zastupiteľstva v Krupine došlo aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochranu mena), keďže "v tomto prípade došlo k hrubému porušovaniu a porušeniu týchto mojich základných práv a slobôd tým, že sa na celom území mesta Krupina a možno povedať, že aj mimo neho

hovorí o mojej povesti a vôbec o mojej osobe. Pritom je to všetko spôsobené nezákonným rozhodnutím - uznesením Mestského zastupiteľstva v Krupine, voči ktorému nemám možnosť obrany, prípadne aj obhajoby svojej cti, svojej osoby a dobrej povesti".

Ústavný súd Slovenskej republiky pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti preskúmal splnenie zákonom predpísaných náležitostí a rozhodol o jej odmietnutí podľa 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. z dôvodu svojej nepríslušnosti.

V konaní o ústavnej sťažnosti môže Ústavný súd Slovenskej republiky vysloviť porušenie základných práv alebo slobôd sťažovateľov, ak "o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd".

Žalobou na ochranu osobnosti podľa 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo domáhať sa na všeobecnom súde ochrany "svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti", vrátane práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Ku konaniu na ochranu základných práv podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie ktorých namietol sťažovateľ na Ústavný súd Slovenskej republiky, sú preto oprávnené všeobecné súdy Slovenskej republiky, a nie ústavný súd. Preto bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá pre nepríslušnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať
opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 1996

Za správnosť vyhotovenia: JUDr. Tibor Š a f á r i k
 predseda senátu